

Declaració per a la millora contínua de l'execució penal a Catalunya

Presentada en el marc de la jornada internacional
'Societat relacional i execució penal', 29 de gener

entitats
catalanes
d'acció
social

L'execució penal a Catalunya és una política social rellevant, de la que depèn la seguretat ciutadana i que garanteix una millor cohesió social. Per assolir els seus objectius ha d'oferir els elements clau que possibilitin el desistiment de la delinqüència i proporcionar segones oportunitats a les persones que compleixen mesures penals i es comprometen a treballar per una vida allunyada de la delinqüència. Catalunya disposa d'un alt capital social, experiència professional i recerca aplicada, tres pilars fonamentals per al desenvolupament de polítiques penals de qualitat.

Entre tots i totes hem de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats de tothom, incloses les persones que han complert mesures penals, que han de poder accedir al món laboral, a l'habitatge i a la salut com a ciutadans de primer ordre. Només així aconseguirem evitar la reincidència en el delicte.

Les noves polítiques socials han demostrat que són més efectives si compten amb algunes singularitats:

- **La coresponsabilitat entre els agents implicats:** destinataris de les polítiques, els seus familiars, l'entorn social i veïnal, les entitats del tercer sector, el teixit empresarial i econòmic i les administracions públiques.
- La complexitat del context relacional en què vivim requereix **respostes proporcionades, flexibles i individualitzades** per poder fer front als reptes de la qualitat en un món global.
- Cal apostar per **metodologies de treball integrat i en xarxa** que tinguin transcendència i continuïtat fins a la consolidació dels canvis personals i socials, no essent vàlides les actuacions parcials o aïllades. Cal construir **models d'atenció centrats en la persona**, però que donin resposta a la seva globalitat de forma integrada i l'empoderin perquè pugui resoldre de forma autònoma les seves necessitats en el futur.

Declaració per a la millora contínua de l'execució penal a Catalunya

Presentada en el marc de la jornada internacional
'Societat relacional i execució penal', 29 de gener

Així doncs necessitem:

- ✓ Informar l'opinió pública dels resultats del nostre treball i despertar la seva implicació per millorar la cohesió social i la seguretat ciutadana a partir del desplegament de la **solidaritat veïnal i comunitària**, i de l'oferiment de segones oportunitats laborals i socials en igualtat d'oportunitats.
- ✓ Implicar tota la xarxa de serveis socials especialitzats en treballar de forma coordinada els processos d'intervenció social amb persones que compleixen mesures penals, per tal de garantir una **actuació coherent, transversal i continuada** que faciliti el canvi personal i el consolidi, aplicant mesures socials efectives i responsables.

A Catalunya estem treballant conjuntament per innovar i millorar la qualitat de les polítiques d'execució penal i per això ens comprometem a treballar per assolir els nous reptes:

- a) Reconèixer la força, vitalitat i excel·lència del **voluntariat social** en l'àmbit de l'execució penal, que suma un valor afegit a les polítiques penals. Ens comprometem a seguir treballant per al desplegament de la llei del voluntariat en aquest àmbit i per fer-lo créixer.
- b) Incorporar cada vegada més **pràctiques de justícia restaurativa** per millorar l'atenció a les víctimes dels delictes i implicar els agressors en accions de reconeixement i reparació dels danys causats, en base al principi de participació de la societat civil i amb l'objectiu d'enfortir la cohesió social.
- c) Treballar perquè el compliment de mesures penals, i en especial el compliment de mesures de presó, siguin una **oportunitat per al desistiment de la delinqüència**, oferint atenció personalitzada, programes de qualitat, formació i acompanyament per assolir l'objectiu de capacitar els penats per a la reinserció post penitenciària.
- d) Creure en les segones oportunitats i posar a l'abast de les persones que compleixen mesures penals la nostra **capacitat d'incidència en la societat**, donant a conèixer la capacitat rehabilitadora del sistema penal i la necessitat d'**oferir un espai social i laboral** per a les persones que

Declaració per a la millora contínua de l'execució penal a Catalunya

Presentada en el marc de la jornada internacional
'Societat relacional i execució penal', 29 de gener

s'han compromès en un procés de millora personal i d'allunyament de la delinqüència. Per aconseguir-ho cal que projectem la feina realitzada i els resultats obtinguts cap a la societat civil i, en especial, cap al teixit empresarial, ja que un lloc de treball segueix essent clau per a una vida social plena i autònoma.

- e) Potenciar l'**acompanyament personal, social i veïnal** un cop finalitzades les mesures penals, entenent que el final del compliment de la pena és el moment clau per a consolidar els canvis i iniciar una vida en convivència social i sense delictes. Per això cal un **pla interdepartamental que estableixi les mesures de suport** per a les persones que han complert mesures penals en els àmbits d'habitatge, salut i treball, entre altres. Un pla que incorpori el teixit social en l'assumpció de la coresponsabilitat i faciliti el treball conjunt amb els serveis socials especialitzats.
- f) Impulsar **el treball en xarxa i la societat relacional**, entesa com la creació de sinergies professionals que afavoreixin el treball integral i la transversalitat. Per fer-ho cal generar espais de **treball en comú, recerca i reflexió** per tal de millorar l'exercici de la complementaritat de les xarxes de serveis, així com la coresponsabilitat entre agents socials i administracions, per avançar cap a un sistema penal més eficaç, proporcional, rehabilitador i reparador.

Barcelona, 29 de gener de 2016